

РОБЪРТ ШЕКЛИ

ПОСЛЕДНОТО ОРЪЖИЕ

Превод от английски: Виолета Чушкова, 1983

chitanka.info

Едзъл бе в такова настроение, че изпитваше желанието да убие някого. Изминаха три седмици, откакто той, Парк и Факсън бродеха из тези пущинаци, вмъкваха се във всяко изникнало на пътя им укрепление и като не намираха нищо, продължаваха към следващото. Краткото марсианско лято бе вече към своя край и с всеки изминат ден времето захладняваше. Ден след ден нервите на Едзъл, които и в най-спокойните му дни не бяха твърде в ред, все повече и повече се изопваха. Дребничкият Факсън бе в добро настроение, мечтаеше си за парите, които щяха да спечелят, като намерят оръжията, а Парк, подобно на човек, направен от желязо, се тътреше мълчаливо и не проронваше и дума, освен ако някой не го заговореше.

Търпението на Едзъл вече се беше изчерпало. Бяха се вмъкнали в поредното укрепление и отново не бяха намерили дори следа от изгубените марсиански оръжия. Бледото слънце като че ли го гледеше свирепо, а звездите се бяха изцъклили на чудовищно синьото небе. Следобедният хлад проникваше през защитния костюм на Едзъл, втвърдяваше ставите му и сковаваше яките му мускули.

Съвсем неочаквано Едзъл реши да убие Парк. Той ненавиждаше този мълчалив човек още от деня, в който образуваха съдружието си на Земята. Ненавиждаше го повече, отколкото презираше Факсън.

Едзъл се спря.

— Знаеш ли накъде отиваме? — с тих зловещ глас попита той Парк.

Парк сви нехайно крехките си рамене. Бледото му изпито лице бе напълно безизразно.

— Знаеш ли? — попита го Едзъл.

Парк отново сви рамене.

„Ще му тегля куршума“ — реши Едзъл и посегна към револвера си.

— Почакай! — намеси се Факсън и застана помежду им. — Не се изхвърляй толкова, Едзъл. Помисли само какви пари ще спечелим, като намерим оръжията! — При мисълта за парите очите на дребното човече засияха. — Те са някъде тук наоколо, Едзъл. Може би в следващото укрепление!

Втренчил поглед в Парк, Едзъл се поколеба. Тъкмо сега, повече от всичко друго на света, изпитваше нужда да убие някого. Ако само бе знаел, когато образуваха съдружието на Земята, че нещата щяха да

тръгнат така... Тогава всичко изглеждаше толкова просто. Той притежаваше металната плочка, тази, която обясняваше къде се намира тайният склад с легендарните изгубени марсиански оръжия. Парк умееше да разчита марсианското писмо, а Факсън можеше да финансира експедицията. И така той смяташе, че ще трябва само да кацнат на Марс и да отидат до укреплението, където бяха скрити оръжията.

Никога преди това Едзъл не бе напуснал Земята. Той не бе и помислил, че седмици наред щяха да мръзнат, да гладуват с нищожните концентрирани дажби и да им се вие постоянно свят от разреждения въздух, който трябваше непрекъснато да минава през кислородообогатителя. Не бе помислил и за раните и мускулната треска, които човек можеше да получи, когато с мъка си проправя път през непроходимите марсиански шубраци.

Бе помислил единствено за цената, която правителството, без значение кое правителство, щеше да заплати за тези легендарни оръжия.

— Съжалявам — каза Едзъл, като внезапно промени намеренията си. — Това място ми действа на нервите. Извинявай, че избухнах, Парк. Води!

Парк кимна и тръгна отново. Факсън въздъхна с облекчение и го последва.

В края на краищата, помисли си Едзъл, винаги ще мога да ги убия.

Те намериха укреплението, което търсеха, късно следобед, тъкмо когато Едзъл отново бе започнал да губи търпение. То бе масивно, странно на вид съоръжение и отговаряше точно на описанието от плочката. Под няколкоинчовия слой мръсотия се показва метал. Мъжете остъргаха засъхналата кал и откриха врата.

— Почакайте, ще разбия ключалката — каза Едзъл и понечи да извади револвера си.

Парк го бутна настрана, натисна бравата и отвори вратата.

Озоваха се в просторно помещение. И тук, подредени едно върху друго, блестяха легендарните изгубени оръжия на Марс, изчезналите творения на марсианската цивилизация.

Онемели, тримата стояха и ги гледаха. Тук лежеше съкровището, което хората вече почти се бяха отказали да търсят. Още с идването на човека на Марс руините на големите градове бяха обстойно изследвани. Разпилените из равнините останки от превозни средства, творби на изкуството и сечива — всичко тук говореше за духа на една титанична цивилизация, съществувала хиляда години преди земната. Търпеливо разчетените ръкописи съобщаваха за страшните войни, опустошили лицето на Марс. Но разказът на ръкописите бе твърде кратък — той не даваше никакви сведения за това, какво е станало с марсианците. От няколко хиляди години на Марс не бе живяло нито едно разумно същество. Животинският свят на планетата неизвестно как бе също отмрял.

И съвсем очевидно марсианците бяха отнесли със себе си своите оръжия.

Едзъл знаеше, че тези изгубени оръжия струваха колкото собственото си тегло, измерено в радий. Нищо не можеше да се сравнява с тях.

Мъжете влязоха вътре. Едзъл грабна първия попаднал му подръка предмет. Приличаше на револвер калибър 0,45, само че бе по-голям. Той отиде до вратата и насочи оръжието към един от храстите навън.

— Не стреляй! — рече Факсън, когато Едзъл се прицели. — Може да връща куршума или нещо подобно. Нека ги изпробват правителствените войници, след като ги продадем.

Едзъл натисна спусъка. Храстът, отдалечен на седемдесет и пет фута, изригна в яркочервени пламъци.

— Бива си го — рече Едзъл и погали револвера. Остави го и взе друг.

— Моля те, Едзъл — каза неспокойно Факсън, като го гледаше накриво. — Не е необходимо да ги опитваш сега. Без да искаш, може да възпламениш някоя атомна бомба или нещо подобно.

— Я млъквай! — срязва го Едзъл, като проверяваше дали оръжието имаше спусък.

— Не стреляй повече — замоли го Факсън. Той потърси с очи помощ от Парк, но мълчаливият мъж само стоеше и наблюдаваше Едзъл. — Знаеш ли, някъде тук може би се крие причината за

унищожението на марсианската раса. Ти не би искал да я приведеш отново в действие, нали?

Едзъл наблюдаваше как едно петно в равнината се нажежи до бяло, след като бе стрелял в него.

— Бива си го оръжието! — Той взе някакъв инструмент, подобен на прът. Забрави за студа. Сега, когато се забавляваше с тези лъскави играчки, Едзъл се почувствува неизказано щастлив.

— Хайде да тръгваме — каза Факсън и се отправи към вратата.

— Да тръгваме ли? Къде? — запита Едзъл. Той бе взел друго блестящо оръжие, в което имаше издълбано за ръката гнездо.

— Обратно на Земята — отвърна Факсън. — Трябва да се върнем да продадем тези оръжия така, както бяхме замислили. Смятам, че можем да настояваме за всякаква цена, независимо каква. Всяко правителство би платило и билиони за такива оръжия.

— Аз промених намеренията си — каза Едзъл. С крайчеца на окото си той следеше Парк. Слабият мъж се разхождаше между пирамидите от оръжия, но все още не бе се докосвал до тях.

— Вижте какво — каза Факсън, като гледаше гневно Едзъл. — Аз финансирах тази експедиция. Бяхме решили да продадем оръжието. Имам пълното право да... не, може би нямам.

Неизпробваното още оръжие бе насочено право към стомаха му.

— Какво си намислил да правиш? — попита той, като се стараеше да не гледа към револвера.

— Върви по дяволите с твоята търговия — каза Едзъл и се облегна на стената на укреплението, откъдето можеше да наблюдава и Парк. — Смятам, че самият аз мога да използвам това оръжие. — Той се усмихна широко, като все още не изпускаше из поглед двамата мъже.

— С него мога да въоръжа моите момчета на Земята. С оръжието, което се намира тук, можем лесно да катурнем правителството на някоя от онези малки държавици в Централна Америка. И мисля, че можем да я завладеем завинаги.

— Виж какво — каза Факсън с поглед, прикован към револвера. — Аз не искам да участвувам в такива работи. Направо ме отпиши.

— Така да бъде — каза Едзъл.

— Не се страхувай, че ще се разприказвам — побърза да го успокои Факсън. — Няма да го направя. Но просто не искам да

участвувам в стрелби и убийства. Ето защо мисля да се върна.

— Както искаш — каза Едзъл. Парк стоеше настрани и съсредоточено разглеждаше ноктите си.

— Ако основеш кралството, за което говориш, аз ще дойда — с измъчена усмивка каза Факсън. — Може би ще ме направиш херцог или нещо подобно.

— Мисля, че ще мога да уредя това.

— Чудесно. На добър час. — Факсън им махна с ръка и тръгна да си върви.

Едзъл го остави да се отдалечи на двадесет фута, после се прицели с новото оръжие и натисна спусъка.

Револверът не издаде никакъв шум, не се чу и изстрел — само ръката на Факсън отхвъркна откъсната от рамото. Едзъл бързо натисна спусъка още веднъж, този път целейки се по-ниско. Дребничкото тяло на Факсън се разкъса на две половини, а земята около него се разцепи.

Едзъл се обърна, разбрал, че се е открил откъм гърба. Парк трябваше само да вземе един от най-близкостоящите револвери и да стреля. Но Парк си стоеше спокойно, скръстил ръце на гърдите си.

— Нищо не би могло да се опре на този лъч — каза Парк. — Страшно полезно оръжие.

Едзъл прекара чудесен половин час, сновейки до вратата и обратно, всеки път с различно оръжие. Парк дори не посегна да докосне нещо. Той само наблюдаваше с интерес. Древните марсиански оръжия бяха като нови — очевидно обстоятелството, че хиляди години са лежали неизползвани, не бе им повлияло. Имаше многобройни оръжия, действащи с експлозиви — от най-разнообразни модели и с различни възможности. Следваха оръжия с топлинни и радиоактивни излъчвания — забележителна изработка. Имаше оръжия, които замразяваха, и оръжия, които изгаряха, други, които можеха да раздробяват, прерязват, съсирват, парализират и да вършат какви ли не още неща, за да сеят смърт.

— Да опитаме това тук — предложи Парк. Едзъл, който тъкмо се канеше да изпробва една интересна на вид трицевна пушка, се спря.

— Зает съм — каза той.

— Престани да си играеш с тези залъгалки. Дай да потърсим нещо по-сериозно.

Парк бе застанал до една тумбеста черна машина на колела. Те я измъкнаха заедно навън. Парк наблюдаващи как Едзъл движи контролните лостове. Дълбоко вътре в машината се чу слабо бръмчене. След това около нея се образува синя мъгла. Когато Едзъл раздвижи по-енергично лостовете, мъглата се разстла и обви двамата мъже.

— Опитай да я разбиеш с взрив — каза Парк.

Едзъл взе един от експлозивните пистолети и стреля. Куршумът рикошира в мъглата. Той бързо даде още три изстрела. И те не можаха да проникнат в синята мъгла.

— Убеден съм — каза тихо Парк, — че това нещо може да спре и атомна бомба. Това е силово поле.

Едзъл изключи машината и те отново влязоха вътре. Слънцето клонеше към залез и в укреплението започна да се смрачава.

— Знаеш ли — каза Едзъл, — ти си много свястно момче, Парк. Много те бива.

— Благодаря — каза Парк, като оглеждаше струпаните оръжия.

— Нямаш нищо против, че пречуках Факсън, нали? Той бе тръгнал да ни издаде на правителството.

— Напротив, напълно одобрявам.

— Чудесно. Разбрах аз, че много те бива. Ти можеше да ме убиеш, докато стрелях по Факсън. — Едзъл не добави, че той самият би постъпил именно така.

Парк сви рамене.

— Какво би казал, ако заедно се захванем с тази работа с кралството? — попита усмихнато Едзъл. — Мисля, че ще я свършим добре. Ще си уредим хубаво местенце с много момичета и най-различни забавления. Какво ще кажеш?

— Става — каза Парк. — Смятай, че съм съгласен. — Едзъл го тупна по рамото и те тръгнаха покрай пирамидите с оръжия.

— Съвсем очевидно е — рече Парк, като стигнаха до края на помещението, — че всички тези оръжия са само разновидности на първите.

В дъното на помещението имаше врата. На нея бяха издълбани някакви марсиански писмени знаци.

— Какво означават тези заврънкулки? — попита Едзъл.

— Отнася се за някакво „окончателно оръжие“ — каза му Парк, като се взираше в неясния надпис. — Предупреждават да не се влиза.

— Той отвори вратата. Двамата мъже понечиха да влязат, но изведнъж отскочиха назад.

Пред очите им се разкри стая, почти три пъти по-голяма от помещението, от което идваха. И тази огромна стая бе изпълнена от край до край с войници. Великолепно облечени, в пълно бойно снаряжение, войниците стояха неподвижно подобно на статуи.

Те не бяха живи.

Близо до вратата имаше маса, а на нея се намираха три предмета. Най от края стоеше едно кълбо, голямо колкото мъжки юмрук, с вградена градуирана скала. До него имаше лъскав шлем. От другата страна стоеше малка черна кутия с марсиански надпис.

— Дали това не е гробница? — прошепна Едзъл, като гледаше със страхопочитание силните неземни лица на марсианското войнство. Парк, застанал до него, не отговори.

Едзъл отиде до масата и взе в ръце кълбото. Внимателно той премести стрелката на скалата с едно деление.

— За какво мислиш, че служи това? — попита той Парк. — Да не би... — Двамата мъже ахнаха и отстъпиха назад.

Редиците на бойците се раздвижиха. Воините се олюляха, после застанаха мирно. Те обаче не заемаха вече скованата стойка на смъртта. Древните бойци бяха оживели.

Един от тях в изумителна униформа от пурпур и сребро излезе напред и се поклони на Едзъл.

— Сър, вашите войски са готови. — От удивление Едзъл не успя да продума.

— Как можете да живеете и след хиляди години? — обърна се към него Парк. — Марсианци ли сте?

— Ние сме слуги на марсианците — отвърна воинът. Парк забеляза, че устните му не помръдваха. Мъжът бе телепатичен. — Сър, ние сме синтетици.

— Кому се подчинявате? — запита Парк.

— На Активатора, сър. — Синтетикът говореше директно на Едзъл, като гледаше кълбото в ръката му. — Ние не се нуждаем от храна и сън, сър. Единственото ни желание е да ви служим и да се бием. — Войниците в строя закимаха одобрително.

— Водете ни в битката, сър!

— Ще ви поведе! — каза Едзъл, който най-сетне дойде на себе си. — Ще ви поведе на славна битка, момчета, можете да разчитате на това.

Воините го приветствуваха тържествено с трикратно ура. Едзъл се ухили и погледна към Парк.

— За какво служат другите деления на скалата? — попита Едзъл. Воинът не отговори. Въпросът бе явно извън вградените му познания.

— Може би активизират други синтетици — каза Парк. — Сигурно отдолу под земята има още стаи.

— Братя! — извика Едзъл. — Ще ви поведе ли на бой?

Воините отново го приветствуваха с тържествено трикратно „ура“.

— Приспивай ги и дай да си съставим плана — каза Парк. Зашеметен, Едзъл завъртя обратно стрелката на скалата. Воините отново замръзнаха неподвижно.

— Ела навън!

— Готово.

— Вземи със себе си и онези неща от масата.

Едзъл взе лъскавия шлем и черната кутия и последва Парк навън. Слънцето почти се беше скрило зад хоризонта и по червената земя пълзяха черни сенки. Беше ужасно студено, но нито един от двамата не забеляза това.

— Чу ли ги какво казаха, Парк? Чу ли ги? Казаха, че аз съм техният предводител! С такива воители... — Той се изсмя към небето. С такива воители и с тези оръжия нищо не бе в състояние да го спре. Той наистина щеше да си устрои кралството — най-красивите момичета на света, но дали щеше да му стигне времето?

— Аз съм генерал! — извика Едзъл и надяна шлема на главата си. — Как изглеждат, а, Парк? Не ти ли приличат на... — Той млъкна. В ушите му звучеше глас, шепнеше, мърмореше неясно. Какво казваше? „... проклет идиот с неговите фантазмагории за кралство. Власт като тази е за гениален човек, за човек, който ще обърне хода на историята. За самия мен!“

— Кой говори? Това си ти, нали, Парк? — Едзъл изведнъж разбра, че с помощта на шлема можеше да чува чужди мисли. Не му стигна времето да си представи какво чудесно оръжие би било това за един властелин.

Парк го застреля в гръб с револвера, който бе държал в готовност през цялото време.

— Какъв идиот — рече на себе си Парк, като нахлузи шлема на главата си. — Кралство! Цялата световна мощ е сега в ръцете ни, а той седнал да бленува за някакво си жалко кралство. — Той обърна поглед назад, към укреплението.

— С тези войски, силовото поле и оръжията аз мога да превзема света. — Той изрече това невъзмутимо, защото знаеше, че е истина. Обърна се, за да се върне в укреплението и активизира синтетичите, но преди това се спря да вземе малката черна кутия, донесена от Едзъл.

Надписът, издълбан на капака ѝ на изящен марсиански, гласеше: „Последното оръжие“.

— Чудя се какво ли би могло да е това? — запита се Парк. Той бе оставил Едзъл да поживее достатъчно дълго, за да изпробва всички останали оръжия — нямаше смисъл да рискува да убие сам себе си по погрешка. Твърде жалко, че не бе го оставил да поживее още малко, за да изпробва и това оръжие.

— В същност аз наистина не се нуждая от него — каза си той. Оръжие имаше предостатъчно. Но това можеше да улесни значително плана му и да осигури изпълнението му. Каквото и да беше това последно оръжие, то сигурно щеше да бъде добро.

— Добре — каза си той. — Нека видим кое марсианците са смятали за свое последно оръжие. — Той отвори кутията. От нея се разнесе пара, която Парк помисли за отровен газ и хвърли кутията настрани.

Парата се издигна нагоре, за миг се разпръсна напосоки и след това започна да се сгъстява. Тя се разгърна, набъбна и придоби форма.

След няколко секунди взе очертанията на нещо, което витаеше над кутията. Нещото излъчваше бяло сияние в отмиращата светлина и Парк видя, че то представляваше само една огромна паст, над която гледаха две немигащи очи.

— Хо-хо — раззина се огромната паст. — Протоплазма! — Нещото се повлече към тялото на Едзъл. Парк вдигна револвера и се прицели внимателно.

— Мъртва протоплазма — каза нещото, като душеше трупа на Едзъл. — Аз обичам мъртва протоплазма. — То глътна тялото наведнъж.

Парк стреля и изстрелът му изрови десетфутова яма в земята. Гигантската паст с кикот се извлече от нея.

— Ах, колко отдавна беше това!

Парк притискаше самообладанието си в желязна хватка. Той отказа да се предаде на паниката. Спокойно задействува силовото поле, като образува синьо кълбо около себе си.

Като продължаваше да се киска, нещото се понесе през синята мъгла.

Парк грабна оръжието, с което Едзъл бе убил Факсън, и усети как револверът се издигна в ръката му. Той застана, опрял гръб с едната страна на силовото поле, тъй като нещото се приближаваше, и пусна лъча.

Нещото продължаваше да напредва към него.

— Умри, умри! — изкрещя Парк — нервите му не издържаха.

Но ухилено широко, нещото продължаваше да се приближава.

— Аз обичам *мъртва* протоплазма — каза нещото, когато гигантската му паст се приближи до Парк. — Но обичам и *жива* протоплазма.

То преглътна веднъж и след това излезе през другата страна на силовото поле, като се оглеждаше наоколо, изпълнено от силното желание да зърне отново милионите протоплазмени единици както някога, в добрите стари времена.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.